

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

kurdistan freedom parti

پارتی ئازادی کوردستان

مانیفیستی ئازادی کوردستان

پڕۆگرامی "پارتی ئازادی کوردستان"

په سندرکراوی کۆنگره‌ی یه‌که‌م، کۆنگره‌ی "سه‌قامگیرکردنی پرنسیپیه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کان"

18 تا 20 رهنه‌بری 2706

(10 تا 12 ئۆکتۆبری 2006)

پیناسه و پێشه‌کی:

کوردستان نیشتمانی کورده و پینجسه‌ده‌هزار کیلۆمیتری چوارگۆشه‌یه. له‌ سه‌ره‌تای سه‌ده‌ی بیست و یه‌کی زایینیدا، حه‌شیمه‌تی ده‌گاته‌ چل ملیۆن که‌س و له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راستا له‌ باری رێژه‌ی حه‌شیمه‌ته‌وه‌ پاش عه‌ره‌ب دووه‌م نه‌ته‌وه‌یه.

کوردستان به‌ پێی سیاسه‌تی ده‌وله‌ته‌ مه‌زنه‌کانی جیهان، بێرهم‌زانه‌ندی نه‌ته‌وه‌ی کورد، به‌ دوو قۆناخی جیاواز، له‌ نیوان 4 ده‌وله‌تی عێراق، ئێران، تورکیا و سووریدا دابه‌ش و داگیرکراوه. جاری یه‌که‌م پاش شه‌ری "چال‌دی‌ران" له‌ نیوان دوو ئیمپراتۆری سه‌فه‌وی و عوسمانیدا به‌ کرده‌وه‌ دابه‌شکرا. ساڵی 1639 ئه‌و دابه‌شکردنه‌ به‌ پێی "ریککه‌وتنی زه‌هاو" بوو به‌ فه‌رمی و نه‌ته‌وه‌ی کورد نیری کۆیله‌تی ئه‌و دوو ده‌وله‌ته‌ی خرایه‌ مل. جاری دووه‌م پاش برانه‌وه‌ی شه‌ری جیهانی یه‌که‌م ساڵی 1923 به‌ پێی ریککه‌وتنه‌نامه‌ی "لۆزان"، دابه‌شکرایه‌وه‌، پارچه‌ی ژێرده‌ستی ئێران وه‌ک خۆی مایه‌وه‌ و پارچه‌ی بنده‌ستی عوسمانی به‌ سه‌ر ده‌وله‌ته‌کانی تورکیا، عێراق و سووریدا، دابه‌شکرا.

سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی کوردستان له‌ نیوان ئه‌و ده‌وله‌تانه‌دا دابه‌شکرا، هه‌یچ‌کامیان دانیان به‌ بوونی خاکیک به‌ ناوی کوردستان داننا و به‌مجۆره‌ کوردستانی دابه‌ش و داگیرکرا و ته‌نانه‌ت حه‌یسابی و لاتیکه‌ی کۆلۆنی کراوی ئاسایی بو‌ نه‌کرا. ده‌وله‌تی تورکیا حاشای نه‌ک هه‌ر له‌ "کوردستان" به‌ لک‌وو له‌ کوردیش کرد و به‌ "تورکی کۆیی" ناو دی‌ری کرد. ئێرانییه‌کان کوردیان به‌ یه‌ک له‌ "ئه‌قوامی ئێران" و "لقیک" له‌ فارس دانا. ده‌وله‌تی عه‌ره‌بی سووریا نه‌ک هه‌ر دانی به‌ بوونی کورد و کوردستاندا نه‌نا، به‌ لک‌وو مافی ناسنامه‌ی ده‌وله‌تی سووریاشی نه‌دانی. له‌ عێراقدا، له‌ کاتی دروستبوونی ئه‌و ده‌وله‌ته‌دا، حکومه‌تی ناوه‌ندی دانی به‌ بوونی کورددا نا. هه‌روه‌ها له‌ ده‌ستووری کاتی 1970دا، "گه‌لی عێراق" پیکهاتوو له‌ دوو نه‌ته‌وه‌ی سه‌ره‌کی عه‌ره‌ب و کورد، پیناسه‌ کرا، به‌لام هاوکات عێراق به‌ به‌شیک له‌ نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌ب دانرا. هه‌ر بۆیه‌ عێراقیه‌کان، کوردستان به‌ "باکووری عێراق" ناو ده‌به‌ن. له‌ یه‌ک وشه‌دا کوردستان و کورد به‌ فه‌رمی به‌ نه‌بوو دانران و له‌ سه‌ر نه‌خشه‌ی سیاسیی جیهان سرانه‌وه!

کورد نه‌ته‌وه‌یه‌کی که‌ونا‌رایه‌ و له‌ پیکه‌پێانی ژیا‌ری و دا‌هێنانی ئه‌ندیشه‌ی مرۆقا‌یه‌تی به‌ کۆمه‌لگای به‌شه‌ری، سه‌ربه‌خۆ و له‌گه‌ڵ گه‌لانی دیکه‌ به‌شدا‌ری کردووه‌.

کورد خاوه‌نی زمان، کولتوور، فه‌ره‌ه‌نگ، هونه‌ر و داب و نه‌ریتی سه‌ربه‌خۆیه. نیشتمانی کورد جو‌غرافیا‌یه‌کی یه‌ک‌گرتووی دانه‌ب‌راو به‌یه‌که‌وه‌یه‌ و ئابوورییه‌که‌ی له‌ هه‌موو پارچه‌کاندا به‌ گه‌شه‌نه‌کردوویی ماوه‌ته‌وه‌.

داگیرکه‌رانی کوردستان بۆ به‌ کۆلۆنی هه‌یشتنه‌وه‌ و له‌ ناو‌بردنی یه‌ک‌جاری کوردستان، کانگا‌کانی کوردستانیان تالان کردووه‌، دا‌هات و وزه‌ و هه‌یزی کوردیان بۆ به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان به‌کارهێنا‌وه‌ و نه‌ته‌وه‌ی کوردیان له‌ هه‌ر چه‌شنه‌ ده‌سه‌لاتیکه‌ی سیاسی و ئابووری، بیه‌ش کردووه‌. له‌و هه‌لومه‌رجه‌دا یه‌ک‌یتی نه‌ته‌وه‌یی کورد که‌وتوو‌ته‌ مه‌ترسییه‌وه‌؛ به‌ چه‌شنیک که‌ سیاسه‌تی ئاسیمیله‌کردنی ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه‌ له‌ لایان داگیرکه‌رانی کوردستانه‌وه‌ له‌ هه‌یندی شوینی کوردستاندا سه‌رکه‌وتوو بووه‌.

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

به شیکه بهرچاو له رۆله کانی نهتهوهی کورد به پێی سیاسهتی دهولهته داگیرکهرهکان له کوردستان دوور خراونهتهوه و له شوپنگهلی دوور له کوردستان، یان له میتروپۆلهکان نیشتهجی کران. بۆ نموونه بهشیک له کوردانه له سهردهمی پاشاکانی تورک، بهتایبهتی شاسماییل و شاعهباس سهفهوی، بۆ رۆژههلاتی ئێران و بۆ پارێزگهی خوراسان راگوپزراون. بهشیکه دیکهش بۆ باکووری ئێران دوور خراونهتهوه. له تورکیا ئه و سیاسهته توندتر بهپێوه چووه.

سیاسهتی کۆمهڵکوژی، بێسهروشوینکردن و سرپینهوهی مۆرک و شوینهواری کورد، به دهست دهولهتهکانی تورک و روس و ئێران و عهرهب له پاش شهڕی چالددیرانهوه، به ملیۆنان کوردی له نیوبردووه: له شهڕی چالددیرانهوه تا 3 سهده دواتریش ههموو شهڕ و پیکدادانهکانی نیوان سهفهوی و عوسمانیهکان له سههر خاکی کوردستان و زۆر جار بهخهرج و خوینی کورد روویانداوه. هێرش بۆ سههر قهلائی دمدم، کوشتارهکهی ناسراو به موکری قران و قهلاچۆی عیلی مهنگۆر، کوشتارهکانی سهردهمی قهجهرهکان، کوشتاری کوردان له جههرگهی شهڕی یهکهمی جیهانی لهلایان هیزهکانی روس و عوسمانیهوه و کوشتارهکهی 1915 و 1916، راگوپزانی ئه و 700 ههزار کوردهی به فهرمانی سوڵتانی عوسمانی له و سالانهدا، نیوهیان له سهرمان و له برسان قریان هات، قات و قرییهکهی شهڕی یهکهم که به ههزاران کوردی له نیو برد، هیزشهکانی سوپای تورکیای ئهتاتورک و ئێرانی رهزاخان بۆ سههر کوردستان و له سهردهمی نویدا زیان و خهسارته مرۆقییهکانی پیلانی ئهلهجهازیر و شهڕی ئێران- عیراق و کوژرانی ههزاران کورد له پهلامارهکانی ریزی می کۆماری ئیسلامی بۆ سههر کوردستان، گرتن و کوشتنی ههزاران کورد له رۆژاوی کوردستان به دهستی ریزی می سوریا، کوشتاری کوردان له باکووری کوردستان له چارهگه سهدهی رابردوودا و 182000 ئهنفالکراوی گهرمیان و 8200 بارزانی و 5000 فهیلی و کیمیابارانی ههلهبجه و سهردهشت و ناوچهکانی دیکه به دهستی ریزی می به عیراق، ئه و کارهساتانهیه که به سههر هیچ نهتهوهیهکی دیکه ئه م جیهانه بهم تهرزه نههاتووه. ئه م کارهساتانه ئاکامی کۆلۆنی بوون و سیاسهتی تهفر و تووناکردنی ناسنامهی نهتهوهیی کورد و سرپینهوهی خاکهکهی له سههر نهخشهی جیهان بووه. سیاسهتی دهولهته داگیرکهرهکانی کوردستان دژ به نهتهوهی کورد ههر چهند به روالهت و شیواز جیاواز بووه، بهلام له ناوهروک و ئامانج دا ههموو له خزمهت ئه م ستراتیزییهدا بووه.

هۆکاری سههرهکی ئه و شههر و مملانییهی کوردستان له کۆنهوه تووشی بووه و هۆکاری دابهش و داگیرکرانی، ههلهکته ستراتیزییه گرینگهکهی بووه که وهک ناوچهیهکی وشکایی ههموو دهروازه دهریاییهکانی بهیهکتر بهستووتهوه و له کۆنهوه ریگای بهیهکگهیااندنی رۆژههلات و رۆژاوا بووه. دۆزینهوهی پهترۆل بایهخی ههلهکتهوته ستراتیزییهکهی زیاتر کردووه و هاوکات شوینه ستراتیزییهکهش بایهخی تایبهتی به پهترۆلهکهی داوه.

کورد بۆ رزگاری له کۆلونیالیزم و سیاسهتی سرپینهوهی ناسنامهی نهتهوهیی، زیاتر له ههموو گهلانی رۆژههلاتی نیوهپرست بۆ ئازادی خهباتی کردووه و قوربانی داوه. راپهپینهکانی میر بهدرخان، شیخ عوبهیدوللای نههری و شیخ عهبدولسهلام بارزانی، حوکمرانی شیخ مهحمود، شوڕش و دهسهلاتداریی چهند سالهی سمکو، راپهپینی شیخ سهعیدی پیران، شوڕشی ناگری و شوڕشی دهرسیم و شوڕشهکانی بارزان و جمهوری کوردستان و شوڕشی ئهیلوول ئه و زنجیره شوڕش و راپهپین و دهسهلاتدارییه بوون که بۆ ئازادی و سههربهخویی کوردستان و مافهکانی نهتهوهی کورد بهرپاكران.

گهلی هۆکاری ورد و درشت له پشت سههرنهکهوتنی کورد له ریی پیکهینانی دهولهتی نهتهوهییدا ههبوون که دهکری ئه م چه خاله به 3 هۆکاری سههرهکی دابنرین:

- **سروشتی ولات و بایهخی ستراتیزیی کوردستان:** به هۆی سروشتی کوردستان، کورد له نیوخۆدا نهیتوانیوه پالۆیکدا و به هۆی شاخ و رووبارهکانهوه له چهندین ههپیمی لیک دوور نیشتهجی بووه. ههروهها به هۆی بایهخی

www.kurdistan.net

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

ستراتیژیی بۆ زلهیژهکان، بهتایبهت بریتانیا، نهک ههر یارمهتییه نه دراوه ببیته دهولت، بهلکوو خهبات و تیکۆشانی بۆ به دهولهتیبوون پهکخراوه.

- سیستهمی سیاسی جیهان و نهبوونی دۆستی ستراتیژیی: ئه و سیستهمه سیاسییهی که به سهر جیهان و به سهر پپوهندی نیوان دهولهته زلهیژه و بریار به دهستهکاندا زال بووه، دژ به ئازادی کورد و بهدهولهتیبوونی کهوتووتهوه. کورد دۆستی ستراتیژیی نهبووه و تهناوت دهولهته ناکوکهکان، له سهرکوت و دامرکاندهوهی راپهڕینهکانیدا کوک بوون. ئهگهر جار و بار یهکیان لایهکی له شوپشی کورد کردبیتهوه تهنیا ههلوپستیکی کاتی و تاکتیکی بووه.

- تیپه‌رینی هیندیک دهرهتی رهخساو: لهگه‌ل ئهوه‌دا که دوو فاکته‌ری پپشتر به دژی رزگارییه نهتهوهیی کورد، ئاماده بوونیان هه‌بووه، بهو حاله‌شه‌وه هیندیک دهرهت که رهخساون نه‌قۆزراونه‌ته‌وه. ناشاره‌زایی له سیاسه‌تی نیوده‌وله‌تی، ناکوکی و کیشه‌ی نیوخوویی کورد و ئاماده‌یی له مه‌یدانی مملانیی سیاسیدا، هوکاري ئه‌وه بوون. پاش شه‌ری یه‌که‌می جیهانی دهره‌تیک بۆ کورد هه‌لکه‌وت ببیته ده‌ولت، به‌لام ئه‌و دهره‌ته به‌و هوپانه‌وه له ده‌سچوو.

دابه‌شکرانی کوردستان له جاري یه‌که‌مدا، زه‌بری قورسی له یه‌کیته‌ی نه‌ته‌وه‌یی کورددا و دۆخیکی ناله‌بار و ئالۆزی تووش کرد. به‌لام شه‌ری جیهانی یه‌که‌م بیجگه‌ له نه‌هامه‌تییه زۆر و زه‌وه‌نده‌کانی، ئاکامه سیاسییه‌کانی که بریتی بوون له پارچه‌ پارچه‌کردنی کوردستان و پیکه‌پیکانی ژماره‌یه‌ک ده‌وله‌تی تازه که هه‌رکام یه‌کی له پارچه‌کانی کوردستانی پپوه‌لکینرا و به هه‌مووان گه‌مارۆی کوردستانی دابه‌شکراویان دا؛ باری سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و کولتوری کوردیان چه‌ند قات خراپترکرد. ئیتر له‌وه به‌ولاوه، 4 ده‌وله‌تی داگیرکه‌ر، یه‌گرتووانه کوردستانی دابه‌شکراویان چاودیژی ده‌کرد و هه‌ر جموجۆلی له هه‌ر پارچه‌یه‌ک سهری هه‌لدا‌با به هه‌مووان گه‌له‌کۆمه‌کیان لیده‌کرد. له لایه‌کی دیکه‌وه، ناسیۆنالیزمی کورد له ژیر کاریگه‌ریی ئه‌و دۆخه داسه‌پاوه‌دا، به سهر 4 که‌رتدا، دابه‌ش بوو. ئیتر به پپچه‌وانه‌ی رابردوه‌وه که شوپشه‌کانی کورد سنووری عوسمانی و ئیرانیان ده‌به‌زاند، بزوتنه‌وه‌ی کورد له هه‌ر پارچه‌یه‌ک مه‌کووم بوو به‌وه‌ی له سنووری ئه‌و پارچه‌یه‌دا بیزوی؛ هه‌ر پارچه‌یه‌ک حیزبی تاییه‌ت به‌ خو‌ی لئ دامه‌زرا، دروشمی تاییه‌تی خو‌ی هه‌لگرت و تاکتیک و ستراتیژی خو‌ی دیاریی کرد. له ساله‌کانی 1932 تا 1939 گه‌له‌کۆمه‌کی داگیرکه‌ران قوناخیکی پپ مه‌ترسیی بۆ کورد خولقاند. په‌یمانی سه‌عداباد لووتکه‌ی ئه‌و مه‌ترسیانه بوو.

له شه‌ری دووه‌می جیهانییدا دهره‌تیک بۆ کورد هه‌لکه‌وت بتوانی له به‌شیک له رۆژه‌لاتی کوردستان، " جمهوری کوردستان" دامه‌زرینی. دامه‌زرانی کۆماری کوردستان گرینگترین رووداوی سه‌رده‌می نو‌یی کورد بوو. هه‌روه‌ها له ده‌یه‌ی چه‌فتای سه‌ده‌ی بیسته‌مدا شوپشی ئه‌یلوول توانی گورتینیکی گه‌وره به بزاشی ناسیۆنالیزمی کورد بدا و هیندیک ده‌سکه‌وت له باشووری کوردستان به‌ده‌س بینی. هه‌ر دوو ده‌سکه‌ت بوونه قوربانیی سات و سه‌ودای جیهانی دووجه‌سه‌ریی و هه‌ره‌سیان هینا.

سه‌رده‌می "شه‌ری سارد" یش بۆ نه‌ته‌وه‌ی کورد، هه‌ر دریزه‌ی ته‌رتیباته سیاسییه‌که‌ی پاش شه‌ری یه‌که‌می جیهانی بوو. دۆستی ستراتیژیی نه‌بوو؛ به‌ کۆلۆنی و کۆیله‌یی مایه‌وه.

هاوکات له‌گه‌ل شه‌ری یه‌که‌می جیهانی و دابه‌شکردنه‌وه‌ی کوردستان، ریزیمی تیزاری روسییه رووخاو و یه‌کیته‌ی سوڤیه‌ت دامه‌زرا. دراوسیتی کوردستان و یه‌کیته‌ی سوڤیه‌ت کوردستانی خسته به‌ر کاریگه‌ریی ئه‌و گۆرانکارییه. به له دایکبوونی سوڤیه‌ت، ئایدیۆلۆژیای مارکسیزم - لینینیزم له کوردستان په‌ره‌ی ئه‌ستاند و بۆ ده‌یان سال بووه ئایدیۆلۆژیایه‌کی کاریگه‌ر و شوپندانه‌ر له سهر بزوتنه‌وه‌ی کورد و تیکۆشه‌ره‌کانی له هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان. یه‌کیته‌ی سوڤیه‌ت نه‌ک هه‌ر نه‌بووه پالپشتی کورد و بزوتنه‌وه‌ی رزگاریخواییه‌که‌ی، به‌لکوو یه‌که‌م ده‌وله‌ت بوو، که‌مالیسته‌کانی به‌ره‌سمی ناسی و بووه پالپشتی هه‌ردوو ریزیمه‌که‌ی مسته‌فاکه‌مال و ره‌زاخان. ده‌وله‌تی سوڤیه‌ت بزوتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یی کوردی به بزوتنه‌وه‌ی کۆنه په‌رستانه و خیله‌کی دانا؛ ئه‌گه‌ر جاروبار سووکه لایه‌کی له کورد ده‌کرده‌وه تاکتیکی و کورتخایه‌ن بوو. له ده‌قه‌کانی خودی مارکسیزم - لینینیزمیشدا هیچ جیگایه‌کی تاییه‌ت

www.kurdistan.net

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئەوروپا

وسه ربه خو بو پرسى نه ته وه و نه ته وایه تی ته رخا نه کراوه و له باشتترین حاله تدا دۆزی نه ته وه یی نه ته وه بنده سته کان، کراوه ته پاشکۆی خه باتی چینی کرێکار و له ره وژهنی خه باتی چینایه تی و سوسیالیزمه وه ده روانیته پرسى نه ته وه یی. پراکتیکی زۆربه ی حیزب و ریکخراوه مارکسی لینینییه کانیش له کوردستان و ئەو وڵاتانه ی کوردیان پێوه لکێنراوه له لیکدانه وه یه کی گشتییدا کورد و بزووتنه وه که ی تووشی زیان و گیره و کیشه ی زۆر کرد؛ تا جیگایه ک که یه کێ له فاکته ره کانی سه ره له دانی شه رپى نیوخۆیی و دژایه تیکردنی ناسیۆنالیزمی کورد و ته نانه ت هیندی کجار پشتیوانیی له ده و له ته داگیرکه ره کان، بو ئەوه ده گه رپه وه. به گشتی کورد و بزووتنه وه رزگاریخوازییه که ی له سۆنگه ی سیاسه تی یه کیتى سۆقیه ت و په ره گرتنی ئایدیۆلۆژیای م. ل له کوردستان و پراکتیکی ژماره یه ک له حیزب و ریکخراوه مارکسیستیه کانی کورد و ئەو ده و له تانه ی کوردستانیان پێوه لکێنراوه، تووشی خه ساره تی زۆر هاتوه.

له پال ئەوه دا داگیرکه رانی کوردستان له فره ئایینی و مه زه ه بیه که ی کوردان به سودی ئاسیمیله کردن و سرپه نه وه ی ناسنامه ی نه ته وه یی که لکیان وه رگرتوه. پارێزگا کانی کرماشان، ئیلام، لۆرستان و ده ورپه شتی هه مه دان که ده بوو ناوه ندی به ره به ره کانی دژى سیاسه تی ته فر و توونا کردنی کورد و کوردستان بن، به هۆی پچرانی پێوه ندی له گه ل به شه کانی دیکه ی کوردستان و نه بوونی ریکخستنی سیاسى کارامه ی نه ته وه یی، ئەو به شه ی له خه باتی سیاسى - نه ته وه یی دوور خسته وه. ئیستا هه لو مه رجه که گۆراوه، سیاسه تی دابه شکردنی کورد له روی ئایینی و مه زه ه بیه وه کاریگه ریه که ی ئەوتۆی نه ماوه.

به رووخانی دیواری به رلین له نوامبری 1989 وتیکرمانی یه کیتى سۆقیه ت له ئۆکتۆبری 1991 دا، شه رپى سارد و جیهانی دووجه مسه ربی کۆتایى پېهات. خه باتی نه ته وه بنده سته کان بو ئازادیی و کیانی نه ته وه یی، تیکۆشان له پینا و ئازادیی و دیموکراسی و چوونه سه ربی بایه خه کانی مافی مرۆف و کۆمه لگه ی مه ده نی، له هۆکاره ناوخۆیه کانی ئەو گۆرانکارییه مه زنه بوون. به پێچه وانه شه وه، ئەو گۆرانکارییه نه له سه ره گرتنی ئەو بایه خ و چه مکانه کاریگه ر و شویندانه ر بوون.

له سه رده می شه رپى سارد و جیهانی دووجه مسه ربییدا، هیزی ده و له ت به پێوه ری توانای نیزامی ده پێورا؛ فاکته ری نیزامی ئاراسته ی مملانیکی دیاریی ده کردو هه ر دووجه مسه ربی رۆژاوا و رۆژه لآت به پێی پارسه نگی هیز، ناوجه کانی به ر نفوزی خۆیان دابه ش کردبوو. ئەمپرو به کۆتایى هاتنی جیهانی دوو جه مسه ربی و شه رپى سارد، ده ورى فاکته ری نیزامی و ئایدیۆلۆژیا لاواز بووه و توانای ئابووری گرینگترین ره گه زی هیزی ده و له ته و ده سه لآت و جیگه و پێگه ی هه ر ده و له تیک له سیسته می نوێی جیهانییدا دیاریی ده کا. بۆیه له لۆژیکی ده سنیشانکردنی ناوجه رتۆپۆلینیکی و رتۆستراتیژییه کاند گۆرانکاریی رویداوه و ئەو ناوچانه به پێی فاکته ری نیزامی دیاریی ناکرین و به پێی توانای ئابووری و بوونی سه رچاوه ی سروشتی دیاری ده کرین. فاکته ری نیزامی وه ک هیزی پالپه شتیکردنی ئامانجه ئابوورییه کان به حیساب دئ. پاش له به ره به کترزانی یه کیتى سۆقیه ت، پارسه نگی هیز روومایه کی له جیهانی نوئ نه خشانده که چه ند جه مسه ربیک له پێشبرکێ و مملانی و هاوکارییدا بوون له گه ل یه کتر و دووجه مسه ربی جیی خۆی دایه چه ن جه مسه ربی. شه رپى یه که می که نداو گۆرانی له ته رازووی هیز پیکه ینا و به چوونه سه ربی هیژموونی سیاسى ئەمریکا، جیهانی ئیستا وه ک سیسته میکی سیاسى "یه ک - چه ند جه مسه ربی" ده خویندریته وه. واته، چه ن جه مسه ربی گه وه ری سیاسى - ئابووری هه ن که ئەمریکا له نیویاندا بالآ ده سته و زیاترین ده سه لآت و توانای له ئاراسته کردنی ره وتی روداوه کاند ه یه. له م جیهانه دا، ئەم جه مسه رانه، له بازنه یه ک له هاوکاری، کێبه رکێ و مملانییدا جیانیگرتوه.

ئەم سیسته مه سیاسیه و پێویستیه کانی، جیهانی ئەمپروۆی به هه موو به شه کانیه وه تووشی گۆران کردوه و چه مکه کانی "سه ره ورى ده و له ت" و سنووری ده و له تانی له ق و تووشی گۆران و سه ر له نوئ پیناسه و دارشتنه وه کردوو. یه کیک له نیشانه هه ره دیاره کانی له رزۆکبوونی "سه ره ورى ره های ده و له تان"، له جیهانی دواى شه ری سارد دا، دوکتورینی "ده سته وه رانی مرۆفی" UN ه که تا ئیستا ژماره یه ک نه ته وه ی له کوشتار و قێکردنی زیاتر پاراستوو؛ له وانه کورد له باشووری کوردستان، سۆمالی، رواندا، بۆسنیا، کۆسوفۆ، هاییتی و... هتد. بریاری

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

میژوووی UN 688 و دانانی "هه‌ریمی ئاسایش و دژه فرین" له باشووری کوردستان، نه‌ته‌نیا بوو به هۆی ئه‌وه‌ی سنووریک بوو سیاسه‌تی فێرکردنی ده‌وله‌تی داگیرکهری عێراق دژ به کورد دابندرئ، به‌لکوو به هۆی ئه‌م بریاره‌وه ده‌سپیک و هه‌رچه‌رخانیکی گه‌وره‌ش له ژیان و چاره‌نووسی به‌شیک له نه‌ته‌وه دابه‌شکراوه‌که‌مان روویدا. کورد توانی به ئیراده‌ی خۆی و به که‌لکوه‌رگرتن له‌و پڕینسیپه‌، به‌کرده‌وه ده‌سه‌لاتی سیاسی نه‌ته‌وه‌یی خۆی دابه‌زرینئ. هه‌ر له‌وه‌وه پیرۆزیی سنووره‌کانیش درزی تیکه‌وت و ژماره‌یه‌ک نه‌ته‌وه‌ی بنده‌ست یه‌ک به داوی یه‌کدا، ته‌له‌بندی سنووره ده‌سکرده‌کانیان پچراند و ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه‌یی خۆیان پیکه‌وه‌نا. به‌له‌به‌رچاوه‌گرتنی گشت ئه‌م دیاردانه، ده‌توانین بڵین به‌ برانه‌وه‌ی شه‌ری سارد و کۆتاییه‌تانی جیهانی دووچه‌مسه‌ری، گه‌لیک چه‌مک و به‌ها و پڕینسیپ، هه‌ر له‌و کاته‌دا، ده‌ره‌تان و ده‌رفه‌تی نوئ بوو نه‌ته‌وه ژێرده‌سته‌کان هه‌لکه‌وتوه‌ که ده‌توانن به‌ پشتبه‌ستن به‌ پڕۆژه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی بوو به ئاکام گه‌یاندنی سه‌رکه‌وتنه‌ی خه‌باته‌که‌یان، که‌لکی لێوه‌ریگرن.

پێه‌پێی له‌ بار بوونی فاکتهره نێوده‌وله‌تییه‌کان، له ئاستی نه‌ته‌وه‌یه‌شدا، به‌شێوه‌یه‌کی بێ‌وه‌ینه ره‌وتی خۆناسینی نه‌ته‌وه‌یی و گرینگیدان به ناسنامه و خۆجیاکردنه‌وه له‌ وی دیی، له‌ نێو رۆله‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد دا له‌ گه‌شه‌کردن و به‌ هێزبووندایه. گرینگ ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و پڕسه‌کانی پێوه‌ندیدار به‌و چه‌مکه، هه‌یچکات وه‌ک نێستا بوو تاکی کورد گرینگ و بایه‌خی نه‌بووه. ئه‌م ره‌وته تابه‌ت به‌ شار و ناوچه و مه‌له‌بهن‌دیکێ کوردستان نییه؛ خۆ به‌ کورد زانیین و گه‌ران به‌ داوی ناسنامه و سیمبۆل، خۆشه‌ویستی ئالا و ئاره‌زووی سه‌روه‌ریی نه‌ته‌وه‌یی، به‌ پانتایی جو‌غرافیای کوردستان هه‌موو لایه‌کی گرتوه‌ته‌وه و بوونه‌ته به‌شیک له‌ هه‌ست و نه‌ست و بیری تاکی کورد. بوو که‌لک وه‌رگرتن له‌ وه‌ل و ده‌رفه‌تانه، بزوتنه‌وه‌ی رزگاربخوایی کورد پێویستی به‌ به‌خۆداچوونه‌وه له‌ دروشم و ئامانج و رییازی تا ئیستای دایه. شیوه‌ی ریکخستن و ئه‌ده‌بیاتی سیاسی و رینگا چاره‌سه‌ره‌کانی سه‌رده‌می شه‌ری سارد، چیدیکه ناتوانن وه‌لامده‌ره‌وه‌ی ئه‌م هه‌لوومه‌رجه نوێیه بن. پێویسته سه‌رده‌می پاشه‌کشه و خۆ ماتکردنی ناسیونالیزمی کورد به‌ مه‌به‌ستی مانه‌وه و خۆ پاراستن، کۆتایی بێ و بزوتنه‌وه‌ی کورد به‌ ئاشکرا و به‌ بێ هه‌یج ترس و له‌رزیکێ سیاسی له‌ سنتراتیژی سیاسی، نه‌ته‌وه‌یی خۆی واته سه‌روه‌ریی سیاسی و دامه‌زراندنی ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه‌یی بدوئ. وه‌دییه‌نانی ئه‌و ئامانجه پێویستی به‌ گه‌لاله، پڕۆژه و ئیراده‌ی لێپراوی نه‌ته‌وه‌یی هه‌یه.

رۆژه‌لاتی ناوه‌راست هه‌ریمیکی ژنۆستراتیژی و ژنۆئیکۆنومی جیهانه و به‌و هۆیه‌وه بایه‌خیکێ گرینگ و ژیاریی هه‌یه بوو جیهان و ده‌وله‌ته زله‌یه‌زه‌کان. هاوکات ناوه‌ندیکێ گه‌رمی قه‌یرانی سیاسی و بارگرژی نیوان ده‌وله‌ت و لایه‌نه‌کان و مه‌له‌بهن‌دی تیکچرژانی به‌رژه‌وه‌ندییه دژ به‌ یه‌که‌کانه. توند و تیژی و شه‌ر و ده‌ستپێوه‌ردانی ده‌ره‌کیی شیوازی گۆرانکارییه‌کان له‌م هه‌ریمه‌دا بووه. ته‌رتیبات و ئارایشی سیاسی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست هه‌ی شه‌ری یه‌که‌می جیهانییه که له‌ سه‌ر بناخه‌ی به‌رژه‌وه‌ندیی و لاتانی رۆژاوییه به‌تایبه‌ت ئینگلیس و فه‌رانسه به‌بێ له‌ به‌رچاوه‌گرتنی ویست و ئیراده و به‌رژه‌وه‌ندی و مافه‌کانی نه‌ته‌وه‌ی کورد ریکخراوه. ئه‌و ولاتانه ژماره‌یه‌ک ده‌وله‌ت – نه‌ته‌وه‌ی توتالیتیریان دامه‌زراند که دواتر بوونه ده‌وله‌تی مافیایی و کاری تالان و رادانی سامانی کوردیان بوو مسۆگه‌ر کردن. ئه‌مرۆ هاوکێشه‌کانی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست گۆرانیان به‌سه‌ردا هاتوه. ئه‌گه‌ر تا برانه‌وه‌ی شه‌ری سارد، گۆرانکاری ته‌نیا ویستی نه‌ته‌وه و گه‌له بنده‌سته‌کانی هه‌ریمه‌که بوو، ئه‌مرۆ ئه‌مریکا و هاوپه‌یمانه‌کانی له‌ پێناو به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی خۆیان و له‌ ترسی تیروور و له‌ نیوچوونی ئاسایشی ولاته‌کانیان، ده‌ستیان به‌ گۆرانکاری له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راست کردوه. کورد به‌ گشتی و باشوری کوردستان به‌ تایبه‌تی به‌ به‌شداری له‌و گۆرانکاریانه‌دا و هاوپه‌یمانیی سیاسی له‌ گه‌ل ئه‌مریکا قازانجی کردوه. پرسی تیکۆشان دژی تیروریزم ئه‌و پێوه‌ندییه توند و تۆلتر ده‌کا. به‌ بێ هه‌لته‌کاندن ئه‌و ته‌رتیباته سیاسییه کۆنه‌ی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست و ئازادیی نه‌ته‌وه‌ی کورد، هه‌یچکام له‌و ولاتانه‌ی کوردستانیان پێوه‌لکێنراوه هه‌یمنی و ئاسایش به‌ خۆیان‌وه نابینن، رینگای دیموکراسی و سه‌قامگیری له‌ رۆژه‌لاتی ناوه‌راستدا ناکرێته‌وه و هه‌موو جیهان باجی بارگرژی و ئالۆزییه‌کان ده‌دا. کێشه‌ی کورد گرتی گروویکی ئیتنیکی بچووک نییه که به‌ زه‌بر و زه‌نگ بنه‌بێر بکری؛ پرسی نه‌ته‌وه‌یه‌کی 40 میلیونییه که به‌ بێ ره‌زامه‌ندیی خۆی دابه‌شکراوه. ئازادیی کورد کلیلی دیموکراسی و سه‌قامگیریی رۆژه‌لاتی ناوه‌راسته.

www.kurdistan.net

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

ئێران یه کێک له دهولهتهکانی رۆژههلاتی ناوهراسته که له یهکگریدانی به زۆری چهند نهتهوه و سهرزهوی لیکجیاواز پیکهاتوه. بێجگه له کورد 4 نهتهوهی دیکهش به بێ مافی له بندهستی ئهم دهولهتهدان. فارسهکان خاوهنی دهولهتی ئێران.

ئێرانی ئهمرۆ وهک دهولهت، ئهو قهواره سیاسیهیه که رهزاخان پاش لادانی ئاخیرین شای قاجار، پیکهوهی نا. رهزاخان به لاسایی کردنهوهی نمونهی ئورویایی "نهتهوه سازی" وهک مستهفا کهمال ئهتاتورک، به پشت بهستن به ئهرتەش و زهبر و زهنگی بیسنور، کهوته پهلاماردانی ههر دهسهلات و دهیاردهیهکی نهتهوه نهفارسهکان و بهناوی "میللهتی ئێران" هوه، تیکۆشا ولاتیکی خاوهن یهک نهتهوه، یهک شوناس، یهک زمان و یهک کولتور ساز بکا. رهزاخان له ماوهی 20 سال فهرمانرهبوایدا، شوقینیزی فارسی کرده سیاسهتی رهسمی دهولهت، زمان و جل و بهرگ و نهريت و ههموو بۆنه نهتهوهیهیه نهفارسیهکانی دایه بهر هیرش، قهدهغه کردن و ههموو دام و دهزگاکی دهولهتی بۆ تواندنهوهی نهتهوهکانی دیکه له بۆتهی نهتهوهی فارسدا، بهکارهینا. ههمهزهزاشای کورپی ههر ئهو ریچکه و ریپازهی گرتهبهر و دهسهلاتداری ئهمرۆش به سیستهمیکی توتالیتیرهوه، ههر پاریزهزی ئهو قهوارهیه و شوقینیزی فارسن.

ئێرانی ئهمرۆ چ وهک دهولهتیکێ ساده و چ وهک سیستهمیکی سیاسی توتالیتیر، نه له روانگهی کوردهوه شهڕیهتی ههیه، نه لهگهڵ سیستهمی جیهانی دهگونجی. ریژیمی کۆماری ئیسلامی به ریکخستنی تاقم و گروپه توندپهرو و تیروریستییهکان له ولاتانی موسولمان و عهرهبی و دژایهتی لهگهڵ پرۆسهی ئاشتی نیوان فهلهستین و ئیسرائیل و دهستیوهردان له کاروباری عیراق و به هولدان بۆ بهرهمهینانی چهکی ئهتومی، ئاشتی جیهانیی له مهترسیی هاویشتوو و بووته لهمپهریکی سههرکیی له ریی تهبابی و ئاشتی و سهقامگیری له ناوچهکهدا.

رۆژههلاتی کوردستان، پارچهیهکی کوردستانه که له پاش شهڕی چالدێرانهوه به پێی "ریککهوتننامهی زههاو" خرایه سهڕ ئێران. سنووری جوغرافیایی له ریژگهی ئاوی گوندی "پههناوهر" هوه که دهڕژیته ئاراسهوه دهسپیدهکا، لهگهڵ ئاراسدا به تهنیشیت چپای ئاراراتهوه بهرهو خوار درێژ دهبیتهوه تا باشوری دهریاچهی ورمی، له ویپرا بهرهو خوارتر دهکشێ و مهلبهندهکانی موکریان و ئهردهلان دهبرێ و هیندیک له ناوچهکانی پاریزگای ههمهدان دهگریتهوه و بهرهو کرمانشان و ئیلام دهپوا و دهگاته ههریمهکانی لور و بهختیاری و تا سههر کهنداو درێژ دهبیتهوه. به وتهیهکیتر رۆژههلاتی کوردستان به پێی میژوو و جوغرافیا به شیوهیهکی گشتی بریتیه له ههموو ئوستانهکانی ئیستای رۆژاوی ئێران بێجگه له خووزستان. ههروهها له پاریزگاکانی خوراسانی باکووری و خوراسانی رهزهویی ههریمگهلیک ههن که کوردیان لێ نیشتهجییه و کوردستانیکێ پچووکیان لیکهوتوهتهوه. لهوانه ئیسفهراین، بجنوورد، شیروان، قووجان، دهرگهز، چناران، باجگیران. فاکتهره میژوویی، جوغرافی و کولتوریهیهکان و ویست و ئیرادهی دانیشتون، پیوههرهکانی دیاریکردنی سنووری نهتهوهیی کوردستانن. ئهو مهلبهند و شوینانهی تووشی ئاسمیلاسیون هاتوون و باری دیموگرافییان شیویندراون، فاکتهره میژوویی و جوغرافییهکان یهکلاکهروهی بریاری دیاریکردنی سنووری نهتهوهییانه.

رۆژههلاتی کوردستان تا ناوهراستی سهدهی 19 به کردهوه ملی به بندهستی نهداوه و له ریگهی میرنشینهکانی لور و ئهردهلان و موکریان و برادۆستهوه، سهربهخویی خۆی پاراستوه. بهلام سهربهخویییهکهی پاش رووخانی میرنشینهکان له دهساوه و تهوقی کۆیلهتی و بندهستی دهولهتی فارسی کهوتوهته مل. بنهمالهی پههلهوی، بۆ تواندنهوه و ئاسمیلهکردنی کورد، بێجگه له قهدهغهکردنی جل و بهرگ و زمانی کوردی و پهلامار و سههرکوتی شوپش و راپهڕینهکانی کورد، نیشتمانکهیان کهرت کهرت کرد و به سههر چهند پاریزگادا، دابهشیانکرد.

نهتهوهی کورد له رۆژههلاتی کوردستان، له دابهش و داگیرکرانی نیشتمانکهیهوه تا ئیستا له قۆناغی جیاجیا به شیوازی جۆراوجۆر بۆ رادانی داگیرکه له نیشتمان و به دهستهوه گرتنی چارهنووسی سیاسی خهباتی کردوه.

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

قوناخی تازهی ئه و خهباته، له روخانی ریزی می په هلهوی و هاتنه سه رکاری کۆماری ئیسلامییه وه دهستی پیکردوه که تا ئه مرۆ به شیوهی جهماوهریی، پێشمه رگهیی، مه دهنی و تیکه لاو دریزی ههیه. خهباتی نه ته وهی کورد له رۆژه لاتی کوردستان خهباتی رزگاریخوازانه یه و به شیکه له تیکۆشانی گشتیی نه ته وهی کورد بۆ رامالینی داگیرکه ران و ئازادی و سه ربه خویی و یه کگرتنه وهی خاک و نه ته وه. کورد له رۆژه لاتی کوردستان ههروهک چۆن به شه کانی دیکه ی نه ته وهی کورد له ژیان له گه ل نه ته وه کانی تورک و عه رب له چوارچێوه ی یهک ده وله تدا، ئه زموونی تفت و تالیان هه یه؛ له ژیان له گه ل نه ته وهی فارس له چوارچێوه ی ده وله تیکدا، ئه زموونی کاره ساتبار و پر تراژیدیای هه یه. بۆیه ئه سته مه به ورا بر دوه وه، پیکه وه ژیان له ناو یهک ده وله تدا سه رکه وتوو بۆ. ژیا نی به ئاشتی و دوور له توند و تیزی ته نیا به دا بین کرانی مافی سیاسیی نه ته وه یی یه کسان ده لوئ.

پارتی ئازادی کوردستان که تا کۆنگره ی یه که می به ناوی "یه کیتی شو ر شگیرانی کوردستان" وه له خه باتدا بووه، دابه ش و داگیر کردنی کوردستان به نا ره وا ده زانی؛ بۆ هه لته کاندنی ئه و ته رتیاته سیاسیی به سه ر کورددا سه پینرا وه و دامه ز راندنی ده وله تی نه ته وه یی، له سا لی 1991 ه وه پینا وه ته مه ی دانی خه باتی رزگاری نه ته وه یی وه و پێشه نگی بزافی ناسیۆنالیزمی ئازادیخوازی کوردیی له رۆژه لاتی کوردستان.

پارتی ئازادی کوردستان پرینسیپ، ئامانج و سیاسه ته کانی

پارتی ئازادی کوردستان، که له سا لی 2691 ک (1991 ز) تا کۆنگره ی یه که می به ناوی یه کیتی شو ر شگیرانی کوردستانه وه له خه بات دابوو، دریزه ده ری تیکۆشانی را بر دوه ی نه ته وه که مانه بۆ ئازادی و سه ربه خویی کوردستان و خۆی به میرانگری رۆحیی و هه لگری په یامی ریه رانی شه هیدی نه ته وه که مان ده زانی. سنووری تیکۆشانی رۆژه لاتی کوردستانه. PAK تیده کۆشی بیته مه کۆی تیکۆشه رانی نه ته وه یی و ریکه ری هه موو چین و تو یژه کانی کوردستان بۆ رزگاری له کۆلونیالیزم و دامه ز راندنی ده وله تی نه ته وه یی.

پارتی ئازادی کوردستان خۆی به پاریزه ری مافی هه موو کوردیک له هه ر کۆبییه ک ده زانی و له م روانگه یه وه هیه تاییه ته مندییه کی ئابووری، سیاسی، کۆمه لایه تی، زا را وه یی، ئایی نی و مه زه به یی، له نیو کۆمه لگای کوردیی، نابی بیته هۆی لیکدا برانی هیه تاک و کۆمه لیک کوردی له بنه ماله ی مه زنی کورد. ئه و کوردانه ی له ئاکامی سیاسه تی داگیرکه رانه وه به ره و ناوچه کانی ده ره وه ی خاکی کوردستان وهک رۆژه لاتی پاریزگای خۆراسان و هیندی ک شوینی دیکه را گویزاون، به شیکه جیا نه بووه له نه ته وه ی کوردن.

پارتی ئازادی کوردستان دابه ش و داگیر کردنی کوردستان به نا ره وا ده زانی، دان به هیه ریکه وتنه مایه کدا که کورد و کوردستانی پێ دابه ش و داگیر کرا بۆ نانی و بۆ هه لوه شان دنه وه، یان له کار خستنی فه رمی یان عه مه لیی هه موو ئه و ریکه وتنه مانه ی له شه ری چال دی رانه وه تا شه ری یه که می جیهانی و دواتر بۆ دابه شکردن وله ناو بردنی کورد و کوردستان به ستراون، به شیوه ی سیاسی و قانونی له هه موو ئاس ته کاند، تیده کۆشی. دابه ش و داگیر کردنی کوردستان به بریار و ئیراده ی کورد نه بووه و به زه بر و زه نگی به سه ری دا سه پینرا وه. داسه پاندنی ئه و نا ره واییه له

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه‌وروپا

رابردوودا و درێژه کێشانی تا ئیستا، رهوایی و قانونی بوونی پێناهبه‌خشی. نه‌وهی نوێی کورد ته‌نیا له سه‌ر ئیراده‌ی ئه‌مرۆی راده‌وه‌ستێ و چاره‌نووسی خۆی بۆ چۆن ژيان و هه‌لبژاردنی سیسته‌می حقوقی سیاسی و جووری پێوه‌ندی له‌گه‌ڵ نه‌ته‌وه‌کانی دراوسی، خۆی دیاری ده‌کا.

پارتی ئازادی کوردستان، ریکه‌وتنامه‌ی سیفیر، ده‌سه‌لاتداری چهند ساله‌ی سمکو، حوکمرانی شیخ مه‌حمود، کۆماری کوردستان و خه‌باتی مۆدیپن و هاوچه‌رخ کورد و حکومه‌تی باشوری کوردستان به "ئورگانه‌کانی به‌رجه‌سته‌کردنی که‌سایه‌تی یاسایی نیونه‌ته‌وه‌یی" کورد و ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و مافی ره‌وای بۆ گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لاتی سیاسی نه‌ته‌وه‌یی داده‌نی و خه‌باتی بۆ ده‌کا.

پارتی ئازادی کوردستان رامالینی سه‌ر له‌به‌ری هیژ و داموده‌زگای ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری ئیران له کوردستان و وه‌دییه‌نی سه‌ره‌وه‌ری نه‌ته‌وه‌یی و راگه‌یاندنی کۆماری کوردستان و داگرتنی ئالای داگیرکه‌ر و هه‌لکردنی ئالای کوردستان له هه‌موو خاکی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان به ئه‌رکی سه‌ره‌کی و له پێشی خۆی داده‌نی. خاشه‌په‌رکردن و سپینه‌وه‌ی هه‌موو شوینه‌وار و ئاسه‌واره‌کانی شیواندنی ناسنامه و کولتور و که‌سایه‌تی تاکێ کورد، له ئه‌رکه به‌ په‌له‌کانی کۆماری کوردستانه. هه‌ر ریکه‌یه‌کی ده‌که‌ی وه‌ک سیسته‌می فیدرالی بۆ چاره‌سه‌رکردنی پرسێ کورد، ته‌نیا ده‌توانێ کاتی، بۆ قوناخیک و له به‌ر پارسه‌نگی هیژ ره‌چاو بکری. PAK له‌ حالێ حازردا پیکه‌یه‌نی "ده‌وله‌تی رۆژه‌ه‌لاتی کوردستان له ده‌ره‌وه‌ی ولات" وه‌ک جیگه‌وه‌ی حاکمییه‌تی ده‌وله‌تی داگیرکه‌ری ئیران له کوردستان، به‌ پێوستییه‌کی سیاسی و پرۆژه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی داده‌نی.

پارتی ئازادی کوردستان بۆ رامالینی داگیرکه‌ران و رزگارکردنی کوردستان و دامه‌زراندن و پاراستنی کۆماری کوردستان، که‌لک وه‌رگرتن له هه‌ر که‌ره‌سه و تیکنیکیکێ ئه‌م سه‌رده‌مه بۆ به‌چۆکداه‌یه‌نی دوژمنانی کورد و به‌رگری له کوردستان به مه‌رجێ به‌ده‌ر له تیروور و ره‌شه‌کوژی بی، به‌ره‌وا داده‌نی؛ له هه‌موو شیوه‌کانی خه‌بات و یه‌ک له‌وان خه‌باتی چه‌کدارانه و جه‌نگی ئازادیبه‌خشی ولات و به‌ ده‌وله‌تبوونی کورد، که‌لک وه‌رده‌گرێ.

پێشمه‌رگه‌ هیژی رادانی داگیرکه‌ر، به‌رگری له نیشتمان و پاراستنی کۆماری کوردستانه. پارتی ئازادی کوردستان بۆ یه‌که‌خستنی هیژی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان له به‌ر فه‌رمانی فه‌رمانده‌یه‌یه‌که‌دا، تێده‌کوژی و له بارودۆخی له‌باردا بۆ گه‌شه‌پێدانی به ئه‌رته‌شیکی مۆدیپن و ریکووپییک، هه‌ول ده‌دا.

پارتی ئازادی کوردستان دژی له‌تکردنی نه‌ته‌وه‌ی کورد به چین و توپیر و ره‌گه‌زی دوژمن به یه‌که‌ترن. PAK بۆ سپینه‌وه‌ی هه‌موو جووره‌کانی چه‌وسانه‌وه‌ی مرۆف، هه‌لگرتنی هه‌لاواردنی ره‌گه‌زی، دابینکردنی یه‌کسانی نیوان ژن و پیاو، ته‌بایی و ئاشتی، یه‌کیتی و دادگه‌ری و مرۆف سالاری له کوردستان تێده‌کوژی. PAK شه‌ری براکوژی له نیوان رۆله‌کانی نه‌ته‌وه‌دا به حرام ده‌زانێ و بۆ پیکه‌یه‌نی به‌ره‌یه‌کی یه‌گرتووی کوردستانی تێده‌کوژی. به‌ره‌ی کوردستانی پێشمه‌رجه‌کی گرینی که‌لکوه‌رگرتن له ده‌رفه‌ته‌کان و سه‌رکه‌وتنی خه‌باتی رزگاربخواری کوردستانه.

پارتی ئازادی کوردستان، به‌ چاویکی ئازاد و بیلایه‌نانه ده‌روانیته‌ بنه‌ما ئابوورییه‌کانی کۆمه‌لگه، دژی پیکه‌یه‌نی کارتیل و تراست و پاوان و قۆرخکردنه، له سه‌ر دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی پێداده‌گرێ و که‌لک وه‌رگرتنی دروست له کاناگان و سامانی ژیرزه‌ویی کوردستان و دانانی ژیرخانی ئابووری و پێشه‌سازی و پرۆژه‌ی به‌ره‌مه‌ین و میکانیزه‌کردنی کشتوکال و ئازه‌لداری و دابه‌شکردنی دادپه‌روه‌رانه‌ی سه‌روه‌تی نه‌ته‌وه‌یی و په‌یره‌وکردنی سیسته‌می مالیاتی گونجاو، به‌ریگاکانی به‌رقه‌راری دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی و خاشه‌په‌رکردنی هه‌ژاری و نه‌داری و دابینکردنی ژیانیکێ ئاسوده بۆ هاوولاتیانی کوردستان ده‌زانێ. PAK له سه‌ر ئه‌و باوه‌ره‌یه‌ که

www.kurdistan.net.org

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

له کۆماری کوردستاندا مافی خۆبندن هه مووانیییه، هه موو کهس له هه ر پله یه ک و له هه ر ته مه نیکدا ده بی بخوین. په روه ده کردنی مرۆقی کورد و پاراستنی سلامه تی له ش و فیکری هه موو دانیشتوانی کوردستان له ریزی پێشه وه ی ئه رکه گرینگه کانی کۆماری کوردستانه. خویندن و وه رزش و راهینان له هه موو بواره کانی سه ره تایبی و مام ناوه ندی و زانستگه دا به له به رچاوگرتنی ویست و هوگرتنی خویندکار و به رنامه ی ئابووری و کومه لایه تی و سیاسیی کومه لگای کوردستان و به که لکوهرگرتن له تیکنۆلۆژی سه رده م ریکده خرئ. په روه ده کردنی منال به شیوه یه کی باش و سه رده میانه و قه ده خه کردنی کار پێی، له پرۆگرامه کانی حکومه تی کوردستانه.

زمانی کوردی زمانی ره سمی ده وله تی کوردستانه. زمان ئه له مینتیککی گرینگیی شوناسی نه ته وییه و بزارکردن و گه شه پیدانی تا ئاستی دروستبوونی زمانیککی ستاندارد و یه کگرتوو بابه تیککی ژبیری و گرینگه. پاراستنی زمانی کوردی له تیکدان و شیواندن، ئه رکی حکومه تی کوردستانه. په ره پیدانی فه ره نگ و رۆشنبیری نه ته وه یی له ری رمیندان به هونه ره کانی شانۆ و سینه ما، موسیقی و گۆرانی و هه لپه رکئ، خو شنووسی و په یکه رتاشی و شیوه کاری، ئه و پرسه فه ره نگیی و کولتووریانه ن که پارتنی ئازادیی کوردستان بایه خیان پیده دا و له ریزی ئه رکه گرینگه کانی کۆماری کوردستانیان داده ئی.

پارتنی ئازادیی کوردستان له کۆماری کوردستاندا له سه ر ده سه به رکردنی یه کسانی و دابینکردن و چه سپاندنی ماف و ئازادییه کانی هه موو دانیشتوان و نه ته وه نه کورده کان و که مایه تییه ئایینی و مه زه به یه کانی کوردستان پیده گرت و بو پته وکردنی پێوه ندیی هاو نیشتمانی له نیوان کورد و ئه واندا تیده کۆشی. شار و گونده کانی کوردستان که خه لکی نه کوردیشی تیدا نیشته جین، به شیوه ی کانتونه کانی سوپس، به رپوه بردنیان له سه ر بناخه ی دیاریکردنی ریزه ی زۆرایه تی نفوس ده بی.

پارتنی ئازادیی کوردستان پاراستنی خاک و ژینگه و پاراستن و راگرتن و په ره پیدانی دارستان و لیره واره کان و سامان و سه رچاوه ئاوی و ژیرزه وییه کان که سامانی نه ته وه یین و دروستکردنی نیشتمانیککی سه وز و په روه ده و په ره پیدانی رۆشنبیری ژینگه پاریزیی و پاراستنی شوینه واره کان و ئاساره کۆن و میژوووییه کانی کورد و هه ولدان بو گه راندنه وه ی به شه دزراوه کانی به ئه رکی خو و حکومه تی کوردستان و هه موو تاکیککی کورد ده زانی.

پاراستنی پاقری و بنه برکردنی نه خو شیییه مه ترسیداره کان و قه لچۆکردنی ماده سه رکه ره کان و ئاشناکردنی رۆله کانی کورد له گه ل پێشکه وتنه کانی زانست بو سلامه تی و ژبانیککی پاقر، کۆنترۆلی خو راک و پاراستنی مرۆف له به کارهینانی هو رمۆنی قه له وکردنی هه یوان و په له وه ر و داووده رمانی کیمیاویی له نیو بردنی په تای گیاو ده غل و دان و کۆنترۆلی ریزه ی نفوس به پێی به رنامه یه کی زانستی و به له به ر چاوگرتنی به رژه وه ندیی نه ته وه یی، ئه رکی حکومه تی کوردستانه.

له روانگه ی پارتنی ئازادیی کوردستانه وه، پرسیی نه ته وه یی کورد، پرسیککی نیوده وله تییه. هه ر بویه فاکنه ری نیوده وله تی کاریکه رترین شوینه واری له سه ر چاره نووسی کوردستان هه یه. له م رووه وه پارتنی ئازادیی کوردستان پێوه ندیییه کانی ده ره وه ی به له به رچاوگرتنی ئه م راستیییه و به پێی به رژه وه ندیی نه ته وه یی ریکده خا. PAK له م قۆناخه دا، بو که لک وه رگرتن له پرینسیپی "ده ستیوه ردانی مرۆقی" و دانانی هه موو خاکی رۆژه لاتی کوردستان به "هه ریمی دژه فرین"، تیده کۆشی. به کارهینانی پرینسیپی ده ستیوه ردانی مرۆقی و دانانی هه ریمی دژه فرین، له سالی 1991 هه و ژماره یه ک نه ته وه، یه ک له وان کوردی له باشوری کوردستان له ده سد ریزیی و به رده وامیی کۆشتار و قه رکردن پاراست و ده رفه تی سیاسیی له باری بو کرده وه.

www.kurdistan.net

26-10-2006 23:40:26 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

پارتی ئازادیی کوردستان، بۆ پیکهینانی نوینه رایه تیبیه کی کوردستانی هه موو پارچه کانی کوردستان بۆ دهربرینی دهنگ و ئیراده ی یه کگرتووی کورد له ئاستی نیونه ته و بییدا تیده کوشی. نوینه رایه تیبیه کی ئه وتۆ ده توانی داوای ئه ندامه تی له ریکخراوه نیونه ته وه بییه کان و یه ک له وان ئه ندامه تی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتووه کان بکا. نوینه رایه تیبیه کی ئه وتۆ پیکهاته و ستروکتوری سه ره بخۆ له کار و باری حیزبایه تی ده وی. هاوکات بۆ پیکهینانی کۆنگره یه کی نه ته وه یی و نیشتمانی هه موو پارچه کانی کوردستان بۆ یه کخستنی گوتاری نه ته وه یی و نیشتمانی و ریکخستنی پیوه ندی و دیاریکردنی ئه رک و مافه کانی نیوان بزاقی پارچه کانی کوردستان تیده کوشی.

پارتی ئازادیی کوردستان له خه باتی نه ته وه بنده سته کانی ئیران بۆ دیاریکردنی مافی چاره نووس و دامه زرانندی ده وله تی نه ته وه یی خۆیان پشتیوانی ده کا، له قوناخی ئیستادا بۆ به هیژکردنی هاوکاری و له داها توودا بۆ ره چاوکردنی بنه ماکانی دراوسیتی باش له سه ره بنه مای ریژی به رانه ره، ده ستیوه رنه دان له کاروباری یه کتر و به رزه وه ندیی هاوبه ش تیده کوشی.

پارتی ئازادیی کوردستان زانیاری و دیکۆمینه کانی تاوانه کانی کوردقرا و ژینۆسایدی کورد و تالانی سامان و داراییه کانی کۆده کاته وه، ریکیان ده خا و له کات و هه لی له باردا بۆ پیکهینانی دادگایه کی نیوده وله تی که بۆ بزاردن و قه ره بووکردنه وی خه ساره ته گیانی و مادیی و مه عنه وییه کان، به رپرسایه تی بخاته ئه ستۆی ده وله تی ئیران و به ره وده ی بناسی، تیده کوشی.
